

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, záväzkami, pohľadávkami a kontrola plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly v meste Trebišov, ktoré je sídlom okresu

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2009.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri nakladaní s verejnými prostriedkami a s majetkom mesta, ako aj hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť činnosti vybraného mesta, ktoré je sídlom okresu.

Predmetom kontrolnej akcie bolo preveriť pôsobnosť mesta, rozpočet mesta, záverečný účet a účtovnú závierku, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, správu, nakladanie a hospodárenie s majetkom, účinnosť a efektívnosť hospodárenia s pohľadávkami a záväzkami, kontrolu plnenia prijatých opatrení a účinnosť vnútorného kontrolného systému.

Kontrola bola vykonaná v meste Trebišov, M. R. Štefánika 204/862, 075 01 Trebišov za obdobie roka 2008.

Počas výkonu kontroly bolo zistené

1. Pôsobnosť mesta

Mesto Trebišov (ďalej len „mesto Trebišov“, alebo „mesto“) je samostatným územným samosprávnym a správnym celkom Slovenskej republiky, združujúci osoby, ktoré majú na ich území trvalý pobyt. Je právnickou osobou, samostatne hospodáriacou s vlastným majetkom a so svojimi finančnými zdrojmi a zverenými príjmami. Činnosť mesta je upravená zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“).

Kontrolou zriaďovacích listín rozpočtových a príspevkových organizácií s právnou subjektivitou bolo zistené, že tieto v 12-tich prípadoch neobsahovali vecné a finančné vymedzenie spravovaného majetku, čím zo strany mesta Trebišov ako zriaďovateľa došlo k porušeniu § 21 ods. 9

písm. g) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“). Neuvedenie identifikačného čísla a formy hospodárenia v 10-tich prípadoch malo za následok porušenie § 21 ods. 9 písm. b) a písm. c) citovaného zákona, nevymedzenie predmetu činnosti v troch prípadoch konanie v rozpore s § 21 ods. 9 písm. e) citovaného zákona.

2. Rozpočet mesta, záverečný účet a účtovná závierka

Zostavenie, schválenie a vykonané zmeny rozpočtu obcí sa v kontrolovanom období riadilo príslušnými ustanoveniami zákona o obecnom zriadení a zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

Celkový rozpočet mesta Trebišov na rok 2008 bol schválený Uznesením mestského zastupiteľstva (ďalej len „MZ“) ako vyrovnaný v príjmovej a výdavkovej časti v sume 15 354,05 tis. eur (462 556 tis. Sk), z toho reprezentačné v sume 9,96 tis. eur (300 tis. Sk). V zmysle § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol bežný rozpočet schválený ako prebytkový +4,45 tis. eur (+134 tis. Sk), kapitálový rozpočet ako schodkový -244,01 tis. eur (-7 351 tis. Sk), pričom schodok bol krytý prebytkom bežného rozpočtu a finančnými operáciami. V priebehu roka bolo vykonaných 6 zmien rozpočtu. Schválený rozpočet, ako aj vykonané zmeny rozpočtu boli premietnuté do rozpisu podľa jednotlivých položiek a rozpisané pre organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta.

Mesto Trebišov dosiahlo k 31.12.2008 celkom príjmy v sume 17 560,68 tis. eur (529 033 tis. Sk), čo predstavovalo k upravenému rozpočtu 96,2%-né plnenie. Výdavky bez organizácií s právnou subjektivitou boli čerpané v sume 11 407,45 tis. eur, (343 661 tis. Sk), čo k upravenému rozpočtu predstavovalo 90,6%-né plnenie. V štruktúre výdavkov mesta tvorili bežné výdavky 54,2%, kapitálové výdavky 36,9% a finančné operácie 8,9%.

Návrh záverečného účtu za rok 2008, vypracovaný s prebytkom hospodárenia bol predložený na verejnú diskusiu spôsobom v meste obvyklým, vyvesením na úradnej tabuli. Obsahoval údaje v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Výsledok hospodárenia bol vyčíslý ako rozdiel medzi príjmami 17 560,68 tis. eur (529 033 tis. Sk) a výdavkami 17 045,77 tis. eur (513 521 tis. Sk) bežného a kapitálového rozpočtu, po odpočítaní finančných operácií v sume 39,93 tis. eur (1 203 tis. Sk).

Kontrolou bolo zistené, že mesto Trebišov pri usporiadaní prebytku rozpočtu za rok 2008 nepostupovalo v súlade s § 16 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď navrhlo prídelať do rezervného fondu v sume 364,57 tis. eur (10 983 tis. Sk) a do sociálneho fondu v sume 3,32 tis. eur (100 tis. Sk), t.j. vo výške zostatkov finančných prostriedkov na účtoch, po zohľadnení finančných operácií a prijatých návratných zdrojov financovania a vylúčení nevyčerpaných finančných prostriedkov účelovo určených. Pritom výsledok hospodárenia, dosiahnutý podľa § 10 ods. 3 písm. a) a písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v sume 39,93 tis. eur (1 203 tis. Sk) deklarovalo samo mesto v záverečnom účte za rok 2008. Celoročné hospodárenie mesta bolo schválené s výhradou týkajúcou sa podnikateľskej činnosti príspevkovej organizácie Technické služby mesta Trebišov.

Účtovná závierka bola zostavená ako riadna k 31.12.2008. Účtovné výkazy, poznámky

a finančný výkaz o plnení rozpočtu a o plnení rozpočtu subjektu verejnej správy boli predložené Daňovému úradu Trebišov v termíne. Podľa správy nezávislého audítora o výsledkoch overenia účtovnej závierky k 31.12.2008 bol audit účtovnej závierky uskutočnený v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi. Správa o výsledku overenia hospodárenia obce zahŕňala overenie údajov o plnení príjmov a výdavkov rozpočtu, hospodárenie s ostatnými finančnými prostriedkami, stav a vývoj dlhu a dodržiavanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania.

3. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami

3.1 Verejné obstarávanie

Pri kontrole dodržiavania povinností vyplývajúcich zo zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) bolo zistené porušenie § 39 ods. 1 citovaného zákona, keď v dvoch prípadoch pri zákazkách s nízkymi hodnotami (Rekonštrukcia sociálnych zariadení ZŠ M.R. Štefánika – lehota na predkladanie ponúk, určená na 12.08.2008 a Rekonštrukcia komunikácií – III. etapa – lehota určená na 13.06.2008) nebola označená doba doručenia ponúk verejnému obstarávateľovi.

Pri podprahovej zákazke (12 bytové jednotky s nižším štandardom) nebola určená predpokladaná hodnota zákazky podľa podmienok platných v deň uverejnenia výzvy na predkladanie ponúk, čím došlo k porušeniu § 99 ods. 1 písm. a) citovaného zákona.

Pri nákupe motorového vozidla na zber a odvoz tuhého komunálneho odpadu bola použitá metóda verejného obstarávania rokovacie konanie bez zverejnenia, pričom nebola splnená ani jedna z podmienok stanovených v § 58 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní. Súčasťou dokumentácie z verejného obstarávania nebolo odôvodnenie použitia rokovacieho konania, čím došlo k porušeniu § 21 ods. 1 citovaného zákona.

Kontrolou bolo ďalej zistené, že u žiadnej dokumentácie predloženej ku kontrole z vykonaného verejného obstarávania nebola zo strany kontrolovaného subjektu vypracovaná správa, čím došlo k porušeniu § 21 ods. 2 citovaného zákona.

Ďalej bolo zistené, že zo strany mesta Trebišov nebolo vykonané verejné obstarávanie pri investičných akciách: Výstavba nájomných bytov JUH II – 38 b. j. práce navyše, Prístupový chodník mestský cintorín, Výmena podlahovej krytiny ZŠ M. R. Štefánika, čím došlo k porušeniu § 2, § 9 ods. 1 a 2 zákona o verejnom obstarávaní.

Neuvedenie povinnosti vykonávať verejné obstarávanie v internej smernici o verejnom obstarávaní malo za následok konanie mesta v rozpore s § 2, § 9 ods. 1 a 2 citovaného zákona. Mesto Trebišov tým, že nevykonalo verejné obstarávanie nezabezpečilo maximálnu hospodárnosť pri použití verejných prostriedkov v zmysle § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, čím došlo k porušeniu § 31 ods. 1 písm. j) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

3.2 Financovanie kapitálových a bežných výdavkov

V rámci kontroly čerpania výdavkov z rozpočtu mesta v roku 2008 bolo zistené, že mesto financovalo z kapitálových výdavkov výmenu podlahovej krytiny v ZŠ M. R. Štefánika spolu v sume 14,17 tis. eur (427 tis. Sk) a výmenu okien Kláštor Paulínov – ZUŠ v sume 22,87 tis. eur (689 tis. Sk), t. j. nesprávne triedilo výdavky v zmysle rozpočtovej klasifikácie, podľa ktorej sa výdavky na opravy a údržbu financujú z bežných výdavkov. Nesprávnym triedením výdavkov došlo k porušeniu § 4 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zároveň vymedzením výdavkov v rozpore s rozpočtovou klasifikáciou k porušeniu § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Mesto tým, že vynaložené výdavky triedené na položke 700-Kapitálové výdavky následne premietlo do hodnoty majetku, nesplnilo si povinnosť uvedenú v § 7 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). Neúčtovaním v súlade so zákonom o účtovníctve zároveň nedodržalo § 7 ods. 2 písm. d) zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí (ďalej len „zákon o majetku obcí“). Zároveň tým, že zaúčtovalo v účtovnom období v účtovných knihách účtovné prípady charakteru oprav do majetku, nezabezpečilo v uvedených prípadoch správnosť vedenia účtovníctva v zmysle § 8 ods. 2 zákona o účtovníctve. Následkom toho účtovná závierka k 31.12.2008 nezobrazovala verne majetkovú a finančnú situáciu účtovnej jednotky v časti týkajúcej sa majetku.

Kontrolou správnosti financovania, oprávnenosti a opodstatnenosti použitia vynaložených finančných prostriedkov na rutinné a štandardné opravy budov bolo zistené, že mesto Trebišov v troch prípadoch spolu v sume 14,64 tis. eur (441 tis. Sk) zrealizovalo z bežných výdavkov zápočet pohľadávok za nájom a nákladov na rekonštrukciu nebytových priestorov, ktorú vykonali nájomcovia priestorov. V jednom prípade mesto uhradilo z bežných výdavkov rekonštrukciu hygienických zariadení na prízemí mestského úradu v sume 26,46 tis. eur (797 tis. Sk). Mesto nesprávnym triedením výdavkov na položke 635 006-Opravy budov postupovalo v rozpore s § 4 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zároveň vymedzením výdavkov v rozpore s rozpočtovou klasifikáciou porušilo § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Mesto tým, že technické zhodnotenie vykonané nájomcami nepremietlo do ocenenia majetku, ale účtovalo na ťarchu nákladov konalo v rozpore s § 58 Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. augusta 2007, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky č. MF/16786/2007-31 (ďalej len „Opatrenie MF SR č. MF/16786/2007-31“) a v rozpore s § 7 ods. 2 písm. d) zákona o majetku obcí.

3.3 Poskytnuté transfery

Pri kontrole poskytovaných dotácií z rozpočtu mesta v roku 2008 subjektom mimo verejnej správy, na športové účely spolu v sume 279,49 tis. eur (8 420 tis. Sk) bolo zistené, že mesto Trebišov poskytlo športovým klubom dotácie napriek tomu, že všetci žiadatelia podali žiadosti o poskytnutie dotácie na rok 2008 po termíne uvedenom vo Všeobecne záväznom nariadení č. 69/2004 o poskytovaní dotácií (ďalej len „VZN“), t. j. po 31.10. predchádzajúceho roka. Akceptovaním žiadostí podaných po termíne na ich podanie, mesto Trebišov konalo v rozpore s čl. 3 bodu 5 citovaného VZN. V troch prípadoch mesto Trebišov zúčtovalo dotácie s rozpočtom mesta bez predloženia zúčtovania resp. dokladov preukazujúcich použitie dotácie do 31.12.2008, v dôsledku čoho nekonalo v súlade s § 7 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Zároveň nedodržalo podmienky ustanovené v čl. 5 bode 5 citovaného VZN t.j. povinnosť zúčtovania poskytnutej dotácie do 31.12. príslušného roka.

Dalej bolo zistené, že v troch prípadoch bola poskytnutá dotácia vyplatená v hotovosti, čím došlo k porušeniu bodu 3 uvedeného v Zmluvách o poskytnutí finančných prostriedkov na rok 2008, podľa ktorého sa dotácia poskytuje bezhotovostne.

V jednom prípade bola poskytnutá dotácia zúčtovaná na základe predložených dokladov, z ktorých nebolo zrejme na aký účel boli výdavky poskytnuté, ako aj dokladov na ktorých chýbal obsah účtovného prípadu t.j. nespĺňali náležitosti v zmysle §10 ods. 1 písm. b) zákona o účtovníctve.

Kontrolou bolo ďalej zistené, že mesto Trebišov nesprávne triedilo výdavok uhradený za prenájom viacúčelového ihriska v sume 1,66 tis. eur (50 tis. Sk). Triedením výdavku na nesprávnej položke 642-Transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým organizáciám nekonalo v súlade s § 4 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

3.4 Financovanie vysokoškolského štúdia

Kontrolou bolo zistené, že mesto Trebišov v roku 2008 financovalo náklady spojené so zabezpečením vysokoškolského vzdelávania, a to na základe uzatvorených zmluvných vzťahov s univerzitou, ktorá v roku 2004 začala v meste Trebišov svoju činnosť v siedmich študijných odboroch, v zriadenom vysunutom pracovisku.

Z dokumentácie predloženej ku kontrole vyplynulo, že financovanie, organizovanie a zabezpečovanie vysokoškolského vzdelávania v plnom rozsahu bolo zo strany mesta Trebišov realizované odo dňa podpisu Zmluvy o spolupráci z roku 2004, podľa ktorej mesto zabezpečovalo prevádzku pre univerzitu poskytnutím vhodných priestorov a vytváraním všetkých podmienok pre uskutočňovanie študijného procesu. Mesto poskytovalo univerzite bezplatne nebytové priestory nachádzajúce sa v objekte bývalej Obchodnej akadémie v dňoch podľa schválenia študijného plánu hodín, zabezpečovalo všetky služby spojené s užívaním priestorov, ako aj správcu týchto priestorov, ktorý zodpovedal za správu priestorov, zabezpečenie a pripravenosť tried na vyučovací proces v zmysle predloženého rozvrhu hodín. Spolu boli v roku 2008 čerpané výdavky spojené so zabezpečením povinnosti vyplývajúcej z uzatvorenej zmluvy v sume 31,80 tis. eur (958 tis. Sk).

V súvislosti s financovaním vysokoškolského vzdelávania bolo ďalej zistené, že mesto Trebišov v roku 2008 čerpalo ďalšie bežné výdavky a to na dary pre subjekty resp. právnické osoby, ktorých nebolo zakladateľom. Univerzite boli takto poskytnuté finančné prostriedky na základe dvoch uzatvorených darovacích zmlúv spolu v sume 74,95 tis. eur (2 258 tis. Sk), na základe ďalšej uzatvorenej darovacej zmluvy neinvestičnému fondu na podporu vzdelávania, vedy a umenia n. f. (ďalej len „neinvestičný fond“) v sume 12,58 tis. eur (379 tis. Sk). Podkladom k uvedeným darovacím zmluvám bolo vyúčtovanie nákladov spojených s poskytovaním samotného vzdelávania, ktoré si univerzita po každom semestri akademického roka vyúčtovala a ktoré následne mesto uhradilo formou daru poskytnutého na základe darovacej zmluvy. Podobne bolo pri dare poskytnutom v sume 12,58 tis. eur (379 tis. Sk) doložené vyúčtovanie jednej z fakúlt univerzity za akademický rok 2007/2008.

V prípade zmluvného vzťahu univerzity a mesta Trebišov sa nejednalo o darovaciu zmluvu, pretože jej podpisu a poskytnutiu finančných prostriedkov predchádzalo vyúčtovanie zo strany vysokej školy, v ktorom boli vyčíslené náklady spojené s poskytovaním vzdelávania. Následne bola podpísaná darovacia zmluva, predmetom ktorej boli finančné prostriedky vo výške požadovanej vysokou školou, a preto nebola splnená základná podmienka darovania, a to dobrovoľnosť.

Ďalej mesto Trebišov uhrádzalo v súvislosti so zabezpečením dohodnutých povinností univerzite finančné prostriedky za služby spojené s personálnym zabezpečením spojeným s užívaním priestorov pre externú formu štúdia na uvedenom vysunutom pracovisku. V roku 2008 boli takto uhradené finančné prostriedky v sume 8,46 tis. eur (255 tis. Sk).

Za dobu existencie vysunutého pracoviska vysokej školy v meste Trebišov boli od roku 2004 do 31.12.2008 vynaložené finančné prostriedky súvisiace s financovaním vysokej školy spolu v sume 448,88 tis. eur (13 523 tis. Sk) z toho na dary univerzite v sume 255,85 tis. eur (7 708 tis. Sk), na refundáciu mzdových nákladov v sume 34,98 tis. eur (1 054 tis. Sk) a na ostatné výdavky v sume 158,04 tis. eur (4 761 tis. Sk). V roku 2009 boli spolu vynaložené finančné prostriedky v sume 130 tis. eur.

Za obdobie od vzniku vysunutého pracoviska boli v jednotlivých rokoch uzatvárané s fyzickými osobami (študentmi externého štúdia, zabezpečovanom univerzitou na vysunutom pracovisku v meste Trebišov) darovacie zmluvy, v predmete ktorých sa darcovia zaviazali poskytnúť obdarovanému (mestu Trebišov) finančné prostriedky za účelom podpory v oblasti vzdelávania, na účet mesta alebo do pokladne mestského úradu v Trebišove. Obdarovaný sa zaviazal použiť dar výlučne na dojednaný účel. Spolu za obdobie od roku 2004 do roku 2008 bolo na financovanie vybraté na daroch 540,73 tis. eur (16 290 tis. Sk), v roku 2009 bolo vybratých 55 tis. eur.

Mesto Trebišov financovalo poskytovanie, organizovanie a zabezpečovanie vysokoškolského vzdelávania v plnom rozsahu, čo nie je v kompetencii obcí a miest v rámci samosprávnej pôsobnosti, ani v rámci preneseného výkonu štátnej správy. Vynaložením finančných prostriedkov počas doby existencie vysunutého pracoviska v rokoch 2004 až 2008 v sume 448,88 tis. eur (13 522,96 tis. Sk) a v roku 2009 v sume 130,24 tis. eur (3 923,61 tis. Sk) v rozpore s § 7 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy mesto Trebišov porušilo finančnú disciplínu podľa § 31 ods. 1 písm. i) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy v celkovej sume 579,12 tis. eur (17 446,57 tis. Sk).

3.5 Správnosť financovania a použitia finančných prostriedkov na projekty podporované z EÚ.

Kontrolou poskytnutých finančných prostriedkov na projekty podporované z fondov EÚ bolo zistené, že v roku 2008 mesto Trebišov tieto čerpalo na základe uzatvorenej Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku kód projektu 11110200025 Verejný sektor z roku 2005. Výška finančného príspevku v objeme 5 316,90 tis. eur (160 177 tis. Sk) predstavovala 95% z celkových oprávnených nákladov na realizáciu projektu uvedených v schválenom rozpočte projektu Priemyselný park. Príspevok poskytnutý v zmysle uvedenej zmluvy sa skladal z príspevku Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) v sume 4 197,57 tis. eur (26 456 tis. Sk), t.j. 75% z celkových oprávnených nákladov (prostriedky EÚ) a z príspevku zo ŠR v sume 1 119,37 tis. eur (33 722 tis. Sk), t.j. 20% z celkových oprávnených nákladov (prostriedky ŠR). Mesto Trebišov sa zaviazalo financovať schválený projekt z vlastných zdrojov v objeme 279,82 tis. eur (8 430 tis. Sk), t.j. 5% z oprávnených nákladov na realizáciu projektu. K uvedenej zmluve bolo v priebehu realizácie projektu podpísaných 13 dodatkov.

Za účelom výstavby a prevádzkovania priemyselného parku mesto Trebišov, ako nájomca uzatvorilo 22.09.2004 s obchodnou spoločnosťou (ďalej len „prenajímateľ“) Nájomnú zmluvu. Predmetom nájmu boli pozemky a budovy vo vlastníctve prenajímateľa, vhodné na vybudovanie

priemyselného parku ako jednej z podmienok udelenia nenávratného finančného príspevku na rok 2004.

V roku 2008 boli mestu Trebišov poskytnuté finančné prostriedky v sume 2 827,29 tis. eur (85 175 tis. Sk), z toho prostriedky EÚ v sume 2 216,06 tis. eur (66 761 tis. Sk) a prostriedky ŠR SR v sume 611,23 tis. eur (18 414 tis. Sk). Vlastné zdroje boli použité v sume 148,81 tis. eur (4 483 tis. Sk). Kontrolou platieb zrealizovaných v roku 2008 zo strany Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu (ďalej len „SARIO“), v nadväznosti na platby dodávateľovi neboli zistené rozdiely, resp. oneskorené vyplácanie záväzkov zo strany mesta Trebišov. Na správnosť pri financovaní poukázali aj kontroly vykonané počas doby realizácie zo strany SARIO, pracovníkmi odboru štrukturálnych fondov EÚ v rokoch 2006 až 2008, ktoré ani v jednom prípade nezistili nezrovnalosti finančného a nefinančného charakteru.

V dôsledku odstúpenia od zmluvy zo strany prenajímateľa, mesto Trebišov v priebehu roka 2009 začalo kroky k vysporiadaniu vzniknutej situácie, resp. rizika pre mesto na vrátenie finančných prostriedkov poskytnutých na vybudovanie Priemyselného parku t.j. na účel a za podmienok stanovených v Zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. V súčasnosti prebiehajú, za účelom usporiadania neupravených zmluvných vzťahov s prenajímateľom a existenciou Priemyselného parku, rokovania medzi mestom Trebišov, agentúrou SARIO a prenajímateľom.

4. Správa, nakladanie a hospodárenie s majetkom mesta

Kontrolou bolo zistené, že mesto Trebišov nepostupovalo v súlade s § 34 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov pri uzatvorených zmluvách o prevode správy majetku mesta pre organizácie v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti (školy a školské zariadenia), keď nezabezpečilo práva k nehnuteľnostiam vyplývajúce z týchto zmlúv, ktoré sa do katastra zapisujú záznamom, a to na základe verejných listín a iných listín. Pritom v roku 2008 uzatvorilo 14 zmlúv o prevode správy majetku mesta v hodnote 1 056,76 tis. eur (31 836 tis. Sk). Uvedený majetok mesto nevidovalo na podsúvahovom účte, a tým konalo v rozpore s § 4 ods. 2 zákona o účtovníctve a § 79 ods. 1 Opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31.

Kontrolou predloženej dokumentácie z vykonanej inventarizácie k 31.12.2008 bolo zistené, že inventúrne súpisy neobsahovali náležitosti v zmysle § 30 ods. 2 zákona o účtovníctve, keď inventúra materiálu na sklade pozostávala z doloženej výstupnej zostavy zborník vlastného hospodárenia za obdobie od 01.12.2008 do 31.12.2008 a inventúrneho súpisu s uvedením sumárnych hodnôt evidovaných na jednotlivých analytických účtoch k účtu 112-Materiál na sklade. Inventúrne súpisy majetkových účtov 021-Stavby, 031-Pozemky neobsahovali čísla parciel, ich veľkosť a umiestnenie a ich porovnanie na údaje uvedené v listoch vlastníctva. Inventúrne súpisy majetkových účtov 013-Softvér, 018-Drobný dlhodobý nehmotný majetok, 022-Stroje prístroje a zariadenia, 023-Dopravné prostriedky 032-Umelecké diela a zbierky neobsahovali miesto uloženia majetku.

O formálnom vykonaní dokladovej inventúry pohľadávok svedčí doložená výstupná dokumentácia, ktorá pozostávala u účtu 318-Pohľadávky z nedaňových príjmov obcí a vyšších územných celkov a rozpočtových organizácií zriadených obcou a vyšším územným celkom, z výstupnej zostavy zborník vlastného hospodárenia za obdobie od 01.12.2008 do 31.12.2008 (vytlačená 28.05.2009), zo zoznamov neuhradených faktúr (vytlačené po termíne vykonanej inventúry), u účtu 319-Pohľadávky z daňových príjmov obcí a vyšších územných celkov, z výstupnej zostavy zborník vlastného hospodárenia za obdobie od 01.12.2008 do 31.12.2008,

zoznamu osôb a ich poplatkov (vytlačené 28.05.2009), zo zoznamov odberateľských faktúr (vytlačené po termíne vykonanej inventúry), u účtu 227-Poskytnuté finančné výpomoci fyzickým osobám, zo zoznamu osôb dátumu poskytnutia a sumy, bez posúdenia stavu (pohľadávky v lehote splatnosti, po lehote splatnosti, premlčanej pohľadávky, prekludovanej pohľadávky a trvalého upustenia od vymáhania) uvedenia informácie z pohľadu vymáhania pohľadávok resp. plynutia lehôt nevyhnutných pre včasnosť uplatnenia práva.

Mesto Trebišov konalo v rozpore s Čl. 7 ods. 3 Smernice o postupe pri vykonávaní inventarizácie majetku a záväzkov, keď inventúru pohľadávok nevykonalo v členení na pohľadávky v a po lehote splatnosti, nevymožiteľné pohľadávky a nepoukázalo na opatrenia ktorými sa malo vykonať ich vymáhanie a s Čl. 7 ods. 6 citovanej smernice, keď stav pozemkov a stavieb pri inventúre neporovnávalo na listy vlastníctva, čím zároveň konalo v rozpore s § 30 ods. 2 písm. c) a d) zákona o účtovníctve.

Kontrolou stavu evidovaného majetku podľa jednotlivých investičných akcií k 31.12.2008 na účte 042-Obstaranie dlhodobého hmotného majetku bolo zistené, že v niektorých prípadoch tento nespĺňal náležitosti pre účtovanie a evidovanie majetku v účtovej triede 0-Dlhodobý majetok a to štúdie, ktoré sa v zmysle rozpočtovej ekonomickej klasifikácie triedia v rámci bežných výdavkov v sume 17,33 tis. eur (522 tis. Sk), čím mesto Trebišov konalo v rozpore s § 28 ods. 1 Opatrenia č. MF/16786/2007-31. Evidovaním ukončených investičných akcií v predchádzajúcom období v sume 106,55 tis. eur (3 210 tis. Sk) nekonalo v súlade s § 26 ods. 1 citovaného opatrenia. Evidovaním investičných akcií, u ktorých nevedelo identifikovať začiatok výstavby z dôvodu realizácie stavby v roku cca 1987, pričom investícia už bola ukončená, v sume 296,45 tis. eur (8 931 tis. Sk) nepostupovalo v súlade s § 8 ods. 4 zákona o účtovníctve. Vykazovaním zmarených investícií v sume 7,93 tis. eur (239 tis. Sk) nezabezpečilo správnosť vedenia účtovníctva v zmysle § 8 ods. 2 zákona o účtovníctve. Následkom toho účtovná závierka k 31.12.2008 nezobrazovala verne majetkovú a finančnú situáciu účtovnej jednotky v časti týkajúcej sa majetku. Uvedené zistenia poukázali na formálne vykonanie inventarizácie účtu 042-Obstaranie dlhodobého hmotného majetku k 31.12.2008 ako aj v predchádzajúcich obdobiach, bez splnenia náležitosti v zmysle § 30 zákona o účtovníctve. Účtovanie v rozpore s platnými postupmi účtovania malo za následok porušenie § 4 ods. 2 zákona o účtovníctve.

Ďalej pri kontrole nakladania s majetkom bolo zistené, že mesto Trebišov vyradilo majetok z evidencie mesta v dvoch prípadoch skôr ako bol vykonaný vklad do katastra. V obidvoch prípadoch odpredalo mesto na základe kúpnych zmlúv z roku 2008 nehnuteľný majetok (pozemky a stavbu), pričom predaje boli MZ odsúhlasené uzneseniami z roku 2006. Vklady do katastra boli povolené v roku 2008, pričom z účtovnej a analytickej evidencie boli predmetné nehnuteľnosti vyradené v priebehu roka 2007, čím mesto porušilo § 7 ods. 2 písm. d) zákona o majetku obcí, § 3 ods. 1 a § 8 ods. 3 zákona o účtovníctve.

Kontrolou prenájmu nebytových priestorov bolo zistené, že mesto Trebišov poskytovalo za účelom prenájmu trom subjektom bezplatne nebytové priestory, čím konalo v rozpore s § 3 ods. 3 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov v znení neskorších predpisov. Zároveň tým, že za kontrolované obdobie nefakturovalo nájomcom nájomné, postupovalo v rozpore s § 7 ods. 2 zákona o majetku obcí.

4.1 Účinnosť a efektívnosť hospodárenia s pohľadávkami

Mesto Trebišov vykazovalo v účtovníctve k 31.12.2008 pohľadávky v sume 1 154,25 tis.

eur (34 773 tis. Sk). Najvyšší nárast bol zaznamenaný u pohľadávok z nedaňových príjmov, a to o 168,89 tis. eur (5 088 tis. Sk) a u pohľadávok z daňových príjmov o 89,46 tis. eur (2 695 tis. Sk). Uvedené pohľadávky tvorili 88,75% z celkovej výšky pohľadávok

U dlžníka evidovalo mesto Trebišov k 01.01.2009 nedoplatok na dani z nehnuteľnosti v sume 42 tis. eur, pričom tento neuhradil daň z nehnuteľnosti ani na rok 2009. Napriek skutočnosti, že mesto Trebišov v roku 2008 uhradilo dlžníkovi mesačné nájomné za prenájom pozemkov a budov v sume 20,91 tis. eur (630 tis. Sk), vo veci vymáhania nekonalo, nezačalo daňové exekučné konanie podľa § 75 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní a poplatkov“) a nevymáhalo daňový nedoplatok prikázaním pohľadávky podľa § 83 ods. b) citovaného zákona.

V jednom prípade mesto Trebišov neprihlásilo do konkurzu vyhláseného 13.08.2004 pohľadávku (miestny poplatok za komunálny odpad) v sume 8,33 tis. eur (251 tis. Sk), čím sa pohľadávka v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka stala premlčanou a nevyožiteľnou.

Kontrolou nájomných zmlúv bolo zistené, že mesto Trebišov, ako prenajímateľ nebytových priestorov, si neuplatňovalo úrok z omeškania vo výške 0,05% za každý deň omeškania, nevyužilo právo, vyhradené v zmluvách, vypovedať nájomné zmluvy v prípade ich porušenia a v nájomných zmluvách si nevyhradilo právo úpravy výšky nájomného o infláciu. V jednom prípade uzavrelo mesto Trebišov nájomnú zmluvu s nájomcom napriek tomu, že voči nájomcovi mesto vykazovalo pohľadávku z neuhradeného nájmu od roku 2004 na základe predchádzajúcej nájomnej zmluvy.

Mesto Trebišov pri prenajímaní nebytových priestorov konalo v rozpore s § 7 ods. 1 a ods. 2 písm. c) zákona o majetku obcí tým, že s majetkom obce nehospodáril v prospech rozvoja obce a jej občanov, že nevymáhalo dlžnú sumu a neuplatnilo si svoje práva pred príslušnými orgánmi. Súčasne nekonalo podľa čl. 13 bod. 3 Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom, podľa ktorého je mesto povinné pohľadávky včas uplatňovať a vymáhať. Ak je dlžník v omeškaní s úhradou je povinné vymáhať aj určené úroky z omeškania.

Záverom možno konštatovať, že mesto Trebišov v kontrolovanom období svojim prístupom pri hospodárení s pohľadávkami zabezpečilo príjem do rozpočtu mesta hlavne z pohľadávok voči odberateľom z nájmu a z komunálneho odpadu, ktoré v predchádzajúcich rokoch nevymáhalo. Účinnosť vymáhania pohľadávok, ktorá závisí hlavne od včasnosti ich vymáhania bola potvrdená aj v meste Trebišov. Až zníženie podielových daní do rozpočtu mesta Trebišov prinútilo mesto konať v oblasti vymáhania a hospodáriť s pohľadávkami efektívnejšie a účinnejšie.

5. Kontrola plnenia prijatých opatrení

NKÚ SR vykonal v meste Trebišov v predchádzajúcom období dve kontroly:

A) Kontrolu hospodárenia s finančnými prostriedkami a dotáciami použitých na individuálne potreby mesta v rámci vlastnej investičnej činnosti, na základe ktorej mesto prijalo osem opatrení. Z týchto opatrení bolo splnených šesť opatrení a dve opatrenia boli splnené čiastočne. Čiastočné plnenie vyplývalo z nemožnosti preúčtovať výdavky vynaložené na úhradu preložky inžinierskych sietí na účet náklady rozpočtových organizácií. Ďalšie opatrenie splnené čiastočne vyplývalo zo zistení pri kontrole správnosti vykonaných verejných obstarávaní, pričom v troch z piatich prípadov boli zistené nedostatky.

B) Kontrolu spôsobu vyrubovania a vymáhania miestnych daní, na základe ktorej bolo prijatých jedenásť opatrení. Z týchto opatrení kontrolovaný subjekt splnil desať opatrení. Jedno opatrenie a to vypracovať protokol o výsledku kontroly v prípade určenia dane podľa pomôcok kontrolná skupina nehodnotila, z dôvodu, že nenastali podmienky na jeho plnenie. Je možné konštatovať, že splnením prijatých opatrení boli dosiahnuté vyššie príjmy do rozpočtu mesta o 503,82 tis. eur (15 178 tis. Sk).

Po posúdení plnenia prijatých opatrení kontrolná skupina NKÚ SR konštatuje, že mesto Trebišov pristúpilo k plneniu prijatých opatrení zodpovedne.

6. Účinnosť vnútorného kontrolného systému

Kontrolu miest a obcí upravuje zákon o obecnom zriadení a riadi sa zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite“). Vnútorný kontrolný systém mesta Trebišov v roku 2008 upravovali najmä vnútorné predpisy: Smernica na zabezpečenie vykonávania finančnej kontroly v pôsobnosti mesta Trebišov vrátane zásad vykonávania predbežnej finančnej kontroly, Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom mesta Trebišov a Vnútorný predpis pre vedenie účtovníctva. Kontrolná činnosť bola vykonávaná hlavným kontrolórom, a to na základe plánu zamerania kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra na I. a II. polrok 2008 na mestskom úrade v Trebišove a v zriadených organizáciách. Podľa schválených návrhov plánov práce malo byť v roku 2008 vykonaných celkom 10 kontrol, v skutočnosti bolo vykonaných 11 kontrol, z toho dve neplánované, pričom jedna kontrola nebola vykonaná. Z vykonaných kontrol boli v ôsmich prípadoch vypracované správy, v dvoch prípadoch záznam a jedno stanovisko. Pri vykonávaní následnej finančnej kontroly hlavný kontrolór mesta nevypracovával z vykonaných kontrol písomnú dokumentáciu v zmysle zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, keď z vykonaných kontrol u ktorých neidentifikoval porušenie všeobecne záväzného predpisu, s uložením povinnosti pre kontrolovaný subjekt prijať opatrenia na nápravu zistených nedostatkov vypracovával nie záznamy ale správy o výsledku následnej finančnej kontroly. Porušenie finančnej disciplíny zo strany hlavného kontrolóra nebolo zistené ani v jednom prípade. Pritom kontrola NKÚ SR poukázala na neoprávnené použitie finančných prostriedkov, na nehospodárnosť pri nakladaní s finančnými prostriedkami mesta.

Vonkajšia kontrola reprezentovaná štátom, ktorý kontroluje hospodárenie so štátnymi prostriedkami, bola v kontrolovanom období vykonaná, daňovým úradom, ďalšie vonkajšie kontroly vykonané v priebehu roka 2008 súviseli s kontrolou projektu Priemyselný park.

Výsledky kontroly NKÚ SR preukázali nedostatočnú účinnosť vnútorného kontrolného systému.

Zhrnutie

Pri kontrole boli zistené nedostatky, vyplývajúce z nezabezpečenia zosúladenia náležitostí zriaďovacích listín v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, nehospodárneho a neefektívneho použitia finančných prostriedkov vynaložených v rámci podnikateľskej činnosti, nesprávne vykonaného prídela do rezervného fondu pri usporiadaní prebytku rozpočtu, nedodržania povinnosti vyplývajúcich zo zákona o verejnom obstarávaní, nesprávneho triedenia výdavkov tak bežného ako aj kapitálového rozpočtu, s následkom nesprávne vykazovaného majetku, nesprávneho postupu pri zúčtovaní dotácií poskytovaných z rozpočtu mesta, neoprávneného vynakladania

finančných prostriedkov pre právnické osoby, ktorých mesto nebolo zriadovateľom, nevykonania inventarizácie majetku v zmysle zákona o účtovníctve, nehospodárneho konania pri nakladaní s majetkom mesta.